

Datum

8 februari 2024

Ambtsbericht

Onderwerp

Informatievoorziening voor de beantwoording van enkele vragen uit het schriftelijk overleg over de Uitvoeringswet datagovernanceverordening

De leden van de vaste commissie voor Digitale Zaken hebben [schriftelijk vragen](#) gesteld over de uitvoering van verordening (EU) 2022/868 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende Europese datagovernance en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (Uitvoeringswet datagovernanceverordening). Dit ambtsbericht dient ter verschaffing van informatie aan de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor de beantwoording van enkele vragen die zien op het werk van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Vraag van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de uitvoering van de verordening. De leden hebben nog enkele vragen en opmerkingen. De leden lezen dat de Raad van State verschillende opmerkingen en adviezen heeft gemaakt. Hoe leest de regering deze kanttekeningen? Kunt u hier specifiek ingaan op de kritiek met betrekking tot de voorgestelde verhouding tussen de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP)?

Informatie voor beantwoording van vraag

De Datagovernanceverordening is onderdeel van een groter pakket van Europese wetgeving om verdere harmonisering van de digitale interne markt te realiseren door veilige uitwisseling en hergebruik van data mogelijk te maken. In de Datagovernanceverordening worden enkele basisvereisten voor 'datagovernance' vastgesteld. Zo regelt de verordening rond gegevensuitwisseling:

- De totstandkoming van een mechanisme voor hergebruik van bepaalde categorieën beschermde gegevens die in bezit zijn van overheden, waaronder persoonsgegevens;
- De regulering van databemiddelingsdiensten om zo uitwisseling van gegevens te bevorderen. Aanbieders moeten hun dienstverlening aanmelden bij de toezichthouder en moeten voldoen aan bepaalde vereisten. Aanbieders kunnen verzoeken om erkend te worden als een "in de Unie erkende aanbieder van databemiddelingsdiensten";
- De regulering van organisaties die het delen van data uit altruïstische motieven faciliteren. Deze organisaties kunnen worden opgenomen in een nationaal register van erkende organisaties voor data-altruïsme als zij voldoen aan bepaalde vereisten;
- En maatregelen met betrekking tot de doorgifte van niet-persoonsgegevens.

In de Uitvoeringswet wordt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) aangewezen als toezichthouder op de naleving van de Datagovernanceverordening. Daarnaast brengt het voorstel voor de Uitvoeringswet ook nieuwe taken met zich mee voor de AP. Het gaat daarbij om:

1. Verplichte advisering aan ACM
2. Samenwerking met ACM rond Datagovernanceverordening -kwesties
3. Verbreding van huidig toezicht op basis van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Datum

8 februari 2024

De in de Uitvoeringswet beoogde adviestaak van de AP ziet in dit geval niet op het voldoen aan de AVG, maar juist op het voldoen aan de vereisten uit de Datagovernanceverordening. Door de adviestaak van de AP aan de ACM in de Uitvoeringswet te benoemen, is de samenwerking tussen de ACM en de AP als het gaat om de raakvlakken tussen de Datagovernanceverordening en de AVG wettelijk gewaarborgd.

Vraag van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie zien graag een meer uitgebreide toelichting van de regering waarom het advies van de Raad van State om de verplichte samenwerking tussen de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de Autoriteit Consument & Markt (ACM) te schrappen, niet wordt opgevolgd. In hoeverre wordt de ACM verplicht om het advies van de AP op te volgen?

Informatie voor de beantwoording van vraag

In de Uitvoeringswet krijgt de AP de taak om de ACM van advies te voorzien over de vraag of bepaalde dienstverleners voldoen aan de eisen uit de Datagovernanceverordening. Het gaat daarbij om zowel eisen die worden gesteld aan aanbieders van databemiddelingsdiensten, als eisen die worden gesteld aan erkende organisaties voor data-altruïsme.¹ Advisering door de AP kan zowel *vooraf*, bij de erkenning van de dienstverlener of organisatie, als *achteraf* plaatsvinden, wanneer onderzoek wordt gedaan naar de naleving en eventuele handhaving op basis van de Datagovernanceverordening.

Databemiddelingsdiensten

Databemiddelingsdiensten zullen zich in eerste instantie moeten aanmelden bij de ACM. De Uitvoeringswet stelt dat de AP de ACM moet adviseren als het gaat om een aanbieder van databemiddelingsdiensten die persoonsgegevens verwerkt. Het gaat hierbij om het toetsen aan vereisten uit de Datagovernanceverordening voor databemiddelingsdiensten die raken aan het gegevensbeschermingsrecht of daarmee overlappen. De AP heeft hiervoor de benodigde specifieke expertise. Wanneer de aanbieder aan alle vereisten voldoet, waaronder de gegevensbeschermingsvereisten, dan kan de ACM besluiten het label “in de Unie erkende aanbieder van databemiddelings-dienst” te verlenen.

Het vooraf adviseren van de ACM door de AP over het voldoen aan eisen voor de erkenning van aanbieders van databemiddelingsdiensten voorkomt de noodzaak om achteraf in te moeten grijpen wanneer niet aan de eisen uit de verordening wordt voldaan. Ook bevordert dit de naleving en vergroot het de doelmatigheid van het toezicht. De AP heeft door haar taken uit de AVG ervaring met advisering op het gebied van certificering en voorafgaande raadpleging. Het uitbrengen van advies aan de ACM is in die zin dus, hoewel een nieuwe taak, een uitbreiding van en aanvulling op bestaande toezichtwerkzaamheden van de AP.

Data-altruïsme

Voordat organisaties opgenomen kunnen worden in het nationale register van erkende organisaties voor data-altruïsme, moeten deze voldoen aan bepaalde vereisten, waaronder gegevensbeschermingsvereisten. Zo moeten erkende organisaties voor data-altruïsme instrumenten hebben voor de beveiliging van

¹ Artikel 7, leden 1 en 2, van de Uitvoeringswet.

Datum

8 februari 2024

informatie en het verkrijgen en intrekken van toestemming van mensen voor het gebruik van hun persoonsgegevens. Daarbij is het onder andere van belang dat die toestemming voldoet aan de eisen die de AVG daaraan stelt. De AP zal via een advies aan de ACM beoordelen of de instrumenten die organisaties bieden aan de gestelde eisen voldoen.²

Navolging advisering

De AP en ACM zullen tijdens het adviseringstraject nauw samenwerken. Om deze samenwerking goed te laten verlopen zullen door middel van werkafspraken, waaronder in het samenwerkingsprotocol tussen de AP en ACM, de werkwijzen en termijnen nader worden ingevuld. De advisering door de AP zal feitelijk leiden tot een rechtmatigheidsoordeel, waarmee met betrekking tot het al dan niet opvolgen van het advies weinig speelruimte (meer) zal zijn. Bovendien kan de AP op basis van haar AVG-bevoegdheden bij de verwerking van persoonsgegevens altijd alsnog bepalen om te handhaven.

Vraag van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie lezen dat de ACM moet beoordelen of een databemiddelingsdienst of geregistreerde data-altruïstische organisatie (naar verwachting) zal voldoen aan de eisen die de verordening aan de betreffende organisatie stelt. Aangezien de AP echter de toezichthouder is op de AVG, is de AP de aangewezen organisatie om advies te geven met betrekking tot die voorwaarden uit de verordening die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens. De leden vragen de regering in hoeveel procent van de gevallen de AVG van toepassing zal zijn bij het beoordelen van een databemiddelingsdienst of geregistreerde data-altruïstische organisatie? Zou het kunnen dat de AP een grotere hoeveelheid aanvragen moet gaan beoordelen dan dat nu verwacht wordt, en zo ja, tussen hoeveel full time equivalent (FTE) schommelt dit en wat betekent dit voor de financiële lasten voor de toezichthouder?

Informatie voor de beantwoording van vraag

De inschatting is dat in de komende jaren ieder jaar tenminste twee aanbieders van bemiddelingsdiensten en twee organisaties voor data-altruïsme een aanvraag tot erkenning doen. Hierbij is de kans groot dat er persoonsgegevens verwerkt zullen worden en de AP een advies zal moeten uitbrengen. Ook is de verwachting dat ieder jaar tenminste één aanbieder dan wel organisatie wordt onderworpen aan een onderzoek door ACM, waarbij advisering door de AP ook aan de orde zal zijn. Bovendien zullen er op basis van de Datagovernanceverordening meer persoonsgegevens tussen organisaties gedeeld worden. Ook hier geldt dat de regels van de AVG bij de verwerkingen die voortvloeien uit de Datagovernanceverordening moeten worden nageleefd.

Daarnaast zijn er voor de AP ook werkzaamheden te verwachten op het gebied van communicatie, voorlichting, en het geven van guidance om de naleving van de vereisen in de Datagovernanceverordening te bevorderen.

De AP heeft in haar uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets (UHT) aangegeven 3,5 fte nodig te hebben voor de taken en werkzaamheden die voortvloeien uit de Datagovernanceverordeningen en de uitvoeringswet. Op dit moment heeft de AP 1,5 fte toegezegd gekregen. Mocht bovenstaande inschatting te laag zijn, dan zal er moeten worden bijgesteld in de financiering van de taakuitvoering.

² Artikelen 7 en 8 van de AVG.